

Î N C H E I E R E

28 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Ion Druță
Maria Ghervas

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Demi-Alitora”, reprezentată de avocatul Savva Alexandru,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Alivalda” împotriva Societatea cu Răspundere Limitată „Demi-Alitora” cu privire la încasarea datoriei, penalității și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 august 2016 prin care a fost admis apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Demi-Alitora” și modificată hotărîrea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 28 septembrie 2015 prin micșorarea cuantumului penalității dispuse spre încasare, în rest hotărîrea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 28 septembrie 2015 a fost menținută,

c o n s t a t ă :

La 23 aprilie 2013, SRL „Alivalda” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Demi-Alitora” cu privire la încasarea datoriei, penalității și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că la 12 noiembrie 2012 a încheiat cu SRL „Demi Alitora” contractul de prestări-servicii nr.32, privind efectuarea lucrărilor de montare a punctului termic, conform proiectului prezentat de beneficiar, la adresa mun. Chișinău, str. Socoleni nr.12 la hotarul de delimitare a proprietății rețelelor furnizorilor de apă și agent termic, cu ulterioara dare în exploatare.

Conform pct. 1.2 din contract, costul lucrărilor și a materialelor folosite au fost stipulate în „deviz-ofertă”, semnat de ambele părți, iar termenul de executare a lucrărilor a fost stabilit de părți conform p.1.4 în termen de 45 zile, lucrătoare de la achitarea în avans a primei tranșe.

Indică reclamantul că conform actului cu privire darea în exploatare a rețelei termice, conducta a fost conectată la rețea sub-presiune la 27-28 decembrie 2012.

După finisarea lucrărilor de montare, s-a adresat pîrîtului pentru achitarea sumei restante la plata lucrărilor efectuate, care potrivit actului de verificare întocmit între întreprinderi la data de 31 decembrie 2012 a fost de 165 331 lei, însă pe care pîrîtul nu a achitat-o, deși, a fost informat oficial despre onorarea obligațiilor contractuale.

Mai indică reclamantul că pîrîtul nici la somația din 18 martie 2013, prin care a fost înștiințat despre sesizarea instanței de judecată în caz de neachitare a restanței, nu a întreprins careva acțiuni în sensul stingerii datoriei.

Astfel, reieșind din contractul de prestări servicii, din devizul-ofertă și din transferurile efectuate de către pîrît, suma neachitată pentru lucrările efectuate constituie 165 331 lei.

Totodată, invocînd pct. 6.3 din contractul de prestări servicii potrivit căruia pentru încălcarea ordinii plății serviciilor beneficiarul plătește executorului penalitate în mărime de 0,01% din datoria existentă pentru fiecare zi calendaristică de întîrziere, dar nu mai mare de 5%, menționează reclamantul că pîrîtul urmează să achite și o penalitate în mărime de 36 867 lei.

Iar, cu referire la art. 619 Cod civil, care prevede plata dobînzii, susține reclamantul că dobînda de întîrziere reprezintă 5% peste rata dobînzii prevăzută la art.585 Cod civil, o dobîndă egală cu rata de refinanțare a Băncii Naționale a Moldovei.

Relatează că conform pct. 1 a Hotărîrii cu privire la nivelul ratelor dobînzilor Băncii Naționale a RM nr. 326 din 01 decembrie 2006, rata de bază este de 11 % anual. Prin urmare dobînda de întîrziere constituie 16% anual, sau la caz pîrîtul urmează să achite o dobîndă de întîrziere în mărime de 6 613 lei conform calculului $165\ 331 \times 4\%$.

Concomitent susține reclamantul că la data înaintării acțiunii la contul firmei din întreaga datorie au parvenit 50 000 lei, astfel încît, datoria neachitată constituind suma de 115 331 lei.

În drept își întemeiază cerințele în baza art. art. 14, 572, 583-585, 602, 619, 624 Cod civil.

Solicită, încasarea din contul SRL „Demi-Alitora” în beneficiul SRL „Alivalda” suma datoriei în mărime de 115 331 lei, dobînzii de întîrziere în mărime de 6 613 lei, penalității în sumă de 36 867 lei, cheltuielilor pentru asistența juridică în mărime de 16 000 lei și a cheltuielilor suportate pentru plata taxei de stat în mărime de 4 764 lei.

La 03 iulie 2015, SRL „Alivalda” a depus cerere de concretizare a cerințelor prin care, din motivele invocate în acțiunea inițială, a solicitat încasarea din contul SRL „Demi-Alitora” în beneficiul SRL „Alivalda” a datoriei în sumă de 115 331 lei, dobînzii de întîrziere în mărime de 30 928,30 lei, penalității în sumă de 36 867 lei, cheltuielilor pentru asistența juridică în sumă de 16 000 lei, a taxei de stat în sumă de 5 494 lei, a taxei executorului judecătoresc în sumă de 2 555,85 lei și a cheltuielilor pentru bonul poștal în sumă de 10,95 lei.

Prin hotărîrea Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 28 septembrie 2015 acțiunea a fost admisă parțial, fiind încasat din contul SRL „Demi-Alitora” în beneficiul SRL „Alivalda” datoria în sumă de 115 331 lei, penalitatea în mărime de 36 867 lei, dobînda de întîrziere în mărime de 30 928 și cheltuielile de judecată în sumă de 15 330,80 lei, iar în total suma de 198 456,80 lei, în rest cerințele au fost respinse ca neîntemeiate.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 23 august 2016, a fost admis apelul declarat de SRL „Demi-Alitora” și modificată hotărîrea primei instanțe prin micșorarea cuantumului penalității dispuse spre încasare de la 36 867 lei pînă la 2 000 lei, în rest hotărîrea primei instanțe a fost menținută.

Pentru a decide astfel, instanța de apel cu referire la circumstanțele cauzei, materialul probator și prevederile art. art. 514, 572 alin. (1), 666 alin. (1) 668 alin. (1)

și 970 alin. (1) Cod civil, a conchis că întrucât pîrîtul avea obligația de a achita la timp reclamantului, plata pentru serviciul prestat, în temeiul contractului de prestări-servicii nr.32 din 12 noiembrie 2012, însă nu a achitat la timp și integra prețul lucrărilor efectuate de reclamant, prima instanță corect admis cerințele reclamantului cu privire la încasarea datoriei.

A mai remarcat instanța de apel art. art. 585, 602 și 619 Cod civil și stabilind că în cadrul examinării cauzei s-a confirmat neexecutarea de către pîrît a obligațiilor contractuale prin neachitarea plății pentru serviciile prestate a găsit drept întemeiată și soluția în partea încasării dobînzii de întîrziere în mărime de 30 928 lei.

Cît despre cerințele reclamantului SRL „Alivalda” cu privire la încasarea penalității, instanța de apel a invocat art. 624 alin. (1) Cod civil care reglementează dispozițiile generale cu privire la clauza penală și pct. 6.3 din contractul de prestări servicii nr.32 din 12 noiembrie 2012 încheiat între SRL „Alivalda” și SRL „Demi Alitora” și stabilind că suma datoriei constituie 115 331 lei, a considerat că suma penalității în mărime de 36 867 lei, încasată de prima instanță este exagerată în raport cu perioada de întîrziere, fiind disproporționat de mare în raport cu datoria SRL „Demi-Alitora”, constituind circa 1/3 din sumă, iar fiind cumulată cu dobînda de întîrziere solicitată ar constitui mai mult de 50 % din datorie.

Relativ la această situație de fapt, instanța de apel a invocat la caz incidența prevederilor 630 alin. (1) Cod civil, care admite reducerea clauzei penale și a conchis asupra necesității modificării hotărîrii instanței de fond în partea încasării penalităților, micșorînd suma încasată cu titlu de penalitate pînă la 2 000 lei.

La 06 septembrie 2016, SRL „Demi-Alitora”, reprezentată de avocatul Savva Alexandru, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel solicitînd admiterea recursului, stabilirea și constatarea faptului că la emiterea încheierii judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 25 octombrie 2013 au fost încălcate prevederile normelor imperative, casarea încheierii Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 25 octombrie 2013, hotărîrii primei instanțe și deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi hotărîri prin care acțiunea să fie respinsă ca tardivă și neîntemeiată. Totodată, SRL „Demi-Alitora” a solicitat încasarea tuturor cheltuielilor de judecată.

În motivarea recursului a invocat că instanțele ierarhic inferioare nu au stabilit toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, iar prima instanță a încălcat normele de drept material și procedural, motiv din care consideră că atât hotărîrea primei instanțe cît și decizia instanței de apel sunt neîntemeiate.

Astfel, cu referire la prevederile pct. 1.1 a contractului de prestări servicii nr. 32 din 12 noiembrie 2012 încheiat între SRL „Demi-Alitora” în calitate de beneficiar și SRL „Alivalda” în calitate de executor și art. 572 alin. (2) Cod civil, indică recurentul că neexecutarea obligațiilor din partea SRL „Demi-Alitora” se datorează executării necorespunzătoare de însuși SRL „Alivalda” a clauzelor contractuale, iar actele de decontări reciproce semnate de părți nu pot servi drept dovadă a recunoașterii a obligației de plată, pe motiv că conform contractului semnat de părți, SRL „Demi-Alitora” avea obligația contractuală de a efectua plăți în avans.

Totodată, indică recurentul că instanțele ierarhic inferioare au lăsat fără apreciere faptul că actele prezentate unilateral de SRL „Alivalda” în confirmarea faptului recepționării unui șir de lucrări nu pot fi reținute ca acte de admitere a lucrărilor în forma în care au fost efectuate, deoarece în temeiul actelor în cauză a fost confirmat doar volumul lucrărilor, nu și corespunderea lucrărilor executate clauzelor contractuale, implicit proiectului prezentat de beneficiar.

La 28 noiembrie 2016 SRL „Demi-Alitora”, reprezentată de avocatul Savva Alexandru, a depus 10 completări la cererea de recurs înregistrate cu nr. de intrare 1034-1043.

În motivarea completărilor la cererea de recurs cu referire la revederile art. art. 239, 241 alin. (5), 373 alin. (5) prevederile Hotărîrii Plenului Curții Supreme de Justiție cu privire la aplicarea legislației procesuale civile la întocmirea hotărîrii și încheierii judecătorești nr. 2 din 07 iulie 2008, Hotărîrii Plenului Curții Supreme de Justiție privind procedura de judecare a cauzelor civile în ordine de apel nr. 6 din 11 noiembrie 2013 și Avizului nr. 11 (2008) al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind calitatea hotărîrilor judecătorești din 18 decembrie 2008, a invocat că în conținutul deciziei instanței de apel nu se regăsesc careva argumente sau concluzii referitoare la invocările indicate în cererea de apel, însă care în opinia sa sunt importante pentru soluționarea justă a litigiului și necesitau un răspuns special în actul de dispoziție al instanței de apel.

Sușține că instanța de apel a examinat superficial circumstanțele cauzei și probele anexate la dosar, fapt prin care i-a lezat dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 al CEDP, prerogativă care prezumă dreptul la o hotărîre motivată, instanța fiind obligată să se expună asupra tuturor pretențiilor invocate.

Or, principiul procesului echitabil reclamă ca hotărîrea să fie motivată, justițiabilul avînd posibilitate să cunoască motivele care l-au făcut pe judecător să adopte una sau altă soluție și să le conteste dacă sistemul prevede o cale de atac împotriva acestei hotărîri, lipsa motivării unei decizii judiciare punînd în pericol dreptul la un proces echitabil.

Pretinde recurentul că în cazul în care instanța de apel, ar fi examinat obiectiv și corespunzător cererea de apel, dacă ar fi aplicat corespunzător normele de drept material și procesual, dacă ar fi dat o apreciere obiectivă și expresă probelor sale, dacă și-ar motiva obiectiv concluziile în raport cu fiecare din obiectiile, argumentele și solicitările recurentului formulate, în mod legal, cererea de apel declarată de recurent urma să fie admisă, casată hotărîrea instanței de fond și eventual respinsă acțiunea reclamantului ca neîntemeiată.

Iar, invocînd prevederile art. 442 alin. (2) CPC, a menționat recurentul că argumentele invocate în instanța de apel sunt importante și esențiale pentru rezultatul procesului iar abținerea instanței de la furnizarea unui răspuns explicit poate constitui o încălcare a art. 6 §1 CEDO, deoarece nu i s-a acordat posibilitatea de a ști dacă aceste argumente au fost neglijate sau respinse.

La 13 decembrie 2016, SRL „Demi-Alitora”, prin intermediul avocatului Savva Alexandru a depus o nouă cerere de completare a recursului, invocînd că motive similare celor indicate în completările la recurs înaintate anterior, suplimentar menționînd că instanța de apel nu s-a pronunțat și nu a combătut toate argumentele invocate în cererea de apel, inclusiv celor aduse în dezacordul cu hotărîrea primei instanțe, și a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor pricinii.

Astfel, indică că instanța de apel a remarcat doar în mod general unele probe reținute de prima instanță, în special raportul de expertiză și nu a examinat legalitatea și temeinicia hotărîrii supuse apelului în raport cu regulile și legislația ce guvernează litigiul în cauză.

Consideră că la judecarea pricinii era necesară atît verificarea legalității hotărîrii primei instanțe cît și a obiectului litigiului în raport cu argumentelor și mijloacelor de probă invocate de apelant/recurent.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Astfel, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 06 septembrie 2016, împotriva deciziei instanței de apel din 23 august 2016, în termen.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către SRL „Demi-Alitora” este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin.(4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către SRL „Demi-Alitora” nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC, or recurentul nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea deciziei instanței de apel.

Mai mult, argumentele invocate în recurs se axează asupra fondului cauzei, constituind o reproducere a celor aduse în cererea de apel.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posedă puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către SRL „Demi-Alitora” asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către SRL „Demi-Alitora” ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Demi Alitora” se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Ion Druță

Maria Ghervas